

Rørvig By og Land – Beretning for 2014-2015

FORMIDLINGSUDVALGET

Medlemsudvikling, medlemsadministration og bladudgivelse

Det samlede medlemstal er p.t. ca. 650, og vi får løbende indmeldelser. Mølledagen og lodshuset har givet en del indmeldelser i år. I forbindelse med overgang til elektronisk opkrævning har der været flere udmeldelser, idet nogle har solgt deres sommerhus og ikke længere har kontakt til Rørvig. Andre er flyttet uden at melde adresseændring.

I forbindelse med, at vi har valgt at adskille kontingentopkrævningen og udsendelse af bladet, har vi samtidig besluttet at udsende bladet emballeret i plastik og afsendt direkte fra trykkeriet. Det har lettet det administrative arbejde meget. Vi har samtidig besluttet, at bladet fremover kun omdeles inden for byskiltene i Rørvig og Nykøbing, mens resten sendes med posten. Det vil betyde et højere omkostning til porto, men det kan ikke være anderledes.

Vi modtager generelt positive tilbagemeldinger om bladet, som er godt kontaktmedie til medlemmer og godt at bruge til medlemshvervning.

Rørvig Landliggerforening

Landliggerforeningen besluttede på deres generalforsamling i marts måned at nedlægge sig selv efter lige knapt 75 års virke. På generalforsamlingen skulle anvendelsen af foreningens formue på godt 60.000 kr. besluttet, og forinden var der under bestyrelsesmedlemmet Henning Viby's ledelse udstukket 8 formål, blev der afholdt afstemning herom således, at 2/3 gik til det formål med de flest stemmer og 1/3 til det formål med næst-flest stemmer. Flest stemmer fik forslaget om at anvende beløb til foreningen Rørvig By og Lands arbejde, og næst-flest stemmer fik forslaget om et nyt Rørvig turist- og naturkort udarbejdet af foreningen Rørvig By og Land.

Det betyder at vores forening har modtaget 2/3 af formuen, godt 40.000 kr. uden nogen specifikation af formålet og 1/3 af formuen, ca. 20.000 kr. som vi også har modtaget, men øremærket til det nye kort, vi tidligere har drøftet og besluttet at arbejde videre med i vores forening.

Samtidig med nedlæggelse af Rørvig Landliggerforening blev medlemmer opfordret til at melde sig ind i Rørvig By og Land, hvilket en del har gjort.

Genoptryk af "Hilsen fra Rørvig"

Foreningen har i foråret 2015 genudgivet bogen "Hilsen fra Rørvig" med 304 postkort spændende over 100 år. Bogen udkom første gang i 2009 og blev meget hurtigt udsolgt. Forfatteren Gitte Baess har nu opdateret oplysningerne og især præciseret postkortenes udgivelses- og stemplings-datoer. Rørvig By og Land er meget glade for nu at kunne imødekomme et behov for lokalhistorisk viden om Rørvig-området med denne udgivelse, ikke mindst for mange tilflyttere og landliggere, som er kommet til området siden 2009. Udgivelsen er muliggjort gennem forkøb fra lokale forhandlere, og foreningen retter således en tak til Eurospar og Damkærgård i Rørvig, og Bog & Idé og Smith & Smith i Nykøbing, hvor bogen kan købes for 299 kr.

Støtte til udgivelse af bogen "2. verdenskrig i Nykøbing og omegn"

Foreningen har i foråret 2015 støttet Claus Marcussens udgivelse af bogen "2. verdenskrig i Nykøbing og omegn" på 450 sider, som også omhandler forhold og kilder fra Rørvig-området. Bogen er også støttet af Visit Odsherred, Lions Odsherred, Poul Johansen Fonden, Nykøbing Sj Psykiatriske Museum, Nykøbing Sj. Lokalhistoriske Forening og Kultur- og Folkeoplysningsudvalget i Odsherred Kommune.

Oplysninger om møntfund ved Rørvig Mølle

Foreningen har givet Benno Jensen, Nakke, tilladelse til at afsøge møllens mark med detektor. Han har nu gjort et meget interessant fund på 29 sølvmønter – næsten alle koncentreret på et lille område. De fleste mønter er fra Erik Menveds tid sidst i 1200-tallet, to af dem er dog engelske mønter fra sidst i 1100-tallet, og der er også enkelte mønter fra 1300-tallet. Der er yderligere fundet et spænde fra middelalderen, en lille sølvbarre og meget andet fra især middelalder og bronzealder.

Sølvmønterne kan være gemt, da Marsk Stig hærgede i Isefjorden omkring 1290 efter at være dømt fredløs for mordet i Finderup Lade. Fundet er også interessant, fordi det støtter antagelsen om, at landsbyen Rørvig i hele middelalderen har ligget lige neden for bakken ved møllen. Vores bestyrelsesmedlem Troels Brandt har udfærdiget en interessant artikel om det ældre Rørvig i lyset af fundet, som er gengivet på vores hjemmeside. Fundet er indberettet til Nationalmuseet.

AKTIVITETSUDVALGET

Udover forberedelse af mølledagen sammen med mølleudvalget har der været arrangeret en vandretur over Højsandet til Dybesø i juli. Den 8. august er der arrangeret en vandretur til Skredbjerg fra Ove Klaumans gård som led i Geopark-festivalen. Den 6. september er der arrangeret besøg på Graudebjerggårds æblemøsteri. Hertil kommer åbningen af lodshuset ved havnen søndage og onsdage i sæsonen samt byvandring i Rørvig i samarbejde med Kjeld Jensen.

MØLLEUDVALGET

Mølledagen

Den 21. juni – den tredje søndag i juni, var det et Dansk Mølledag med godt 100 møller åbne landet over, og vi var tilsluttet dette arrangement ligesom forrige år. Som noget helt nyt havde vi inviteret 24 folkedansere og 3 spillemænd fra Fårevejle Folkedansforening, som gav et par timers opvisning på Møllepladsen. Også i år havde vi inviteret lokale med salgsboder og arbejdende værksteder, der var arrangementer for børn og vi havde servering af varme grillpølser, amerikansk lotteri mv. samtidig havde vi lavet en ny mølleplakat til dagen med et optryk af en radering fra 1906 af maleren Vilhelm Theodor Fischer, som vi nu sælger for 100 kr. Besøgstallet var meget stort, flere hundrede mødte op, og vi kan roligt sige at hele arrangementet var en stor succes.

BYUDVALGET MM

Generelt

Der har i det forløbende år kun været en henvendelse fra kommunen omkring en byggesag i Rørvig. Det drejede sig om opførelse af en villa i den gamle bydel, hvor vi gjorde opmærksom på de forhold i de ansøgte, som ikke var i overensstemmelse med lokalplanen. Det er ud til, at kommunen alligevel har valgt at dispensere fra lokalplanen og givet byggetilladelsen.

Lodsoldermandsgården

Foreningen har i løbet af det sidste år deltaget i en mindre initiativgruppe, som har forberedt et projektoplæg til at indsamle midler til at anskaffe Lodsoldermandsgården og herefter søge fondsmidler til restaurering, med det formål at få etableret gården som et offentligt tilgængeligt kulturhus med en række aktiviteter, herunder et mindre spisested og en udstillingsfunktion for Rørvigs lokalhistorie, herunder især lods og tolderfunktionen og med udstillinger af både ældre og nyere malerier. Det er tanken at gården skal

drives af en forpagter som også bor på gården, og at den skal være åben hele året. Initiativgruppen er i færd med at indgå en aftale med ejeren om en køberet for en periode, og vil herefter påbegynde indsamlingen af midler. Vi har erfaret at der er stor interesse for projektet og initiativgruppen vil supplere sig med en større rådgivende gruppe. Køberen vil blive en selvejende fond eller et folkeaktieselskab med en udpeget bestyrelse. Vi er klar over at opgaven er stor og at vi muligvis ikke lykkes, men gårdens særlige betydning for Rørvig og Rørvigs kulturhistorie gør, at vi finder at det er nødvendigt at prøve. Den godt 40 sider lange projektbeskrivelse vil blive offentligt tilgængelig snarligt.

LANDUDVALGET

Kystsikring ved Kattegatkysten ud for Dybesø og Flyndersø

Efter Bodil stormen i december 2013 og ødelæggelserne ved Kattegatkysten nedsattes i september 2014 en styregruppe med det formål at koordinere og fremme en samlet plan for kystsikringen af kystområdet. Styregruppen fremsendte i december 2014 en anmodning til kommunen hvor 3 mulige tiltag skitseres:

1. Reparation og styrkelse/forhøjning/forstærkning af den i 1989/90 udførte kystsikring
2. Som 1 plus en dige-oversvømmelsessikring bag Flyndersø for sommerhusområdet bag Kattegat Strandvej
3. En helhedsløsning for hele kyststrækningen med sikring af kvaliteter for natur og rekreation

Scenarie 1 berørte 34 lodsejere, scenarie 2 90 og scenarie 3 130 lodsejere.

Odsherred Kommune udsendte i marts 2015 dette oplæg i høring til de berørte 130 grundejere og andre relevante. 71 høringsvar var indkommet i april. 27 svar var imod, især fra Korshages beboere, som ikke følte sig truet ved at ligge noget højere, og flere grundejere langs Dybesø. 33 var for et projekt, overvejende fra og bag ved Kattegat Strandvej. 11 var blandede svar. Naturstyrelsen fandt generelt ikke at naturværdier bør sikres med kystsikring og ville ikke bidrage økonomisk, men indgå i en dialog hvis projekterne omfattede styrelsens arealer. Vi svarede som grundejer af Dybesøtangen og anbefalede en undersøgelse af, om løsning 3 kan udføres foreneligt med naturværdiernes bevarelse, idet kysten allerede er negativt påvirket af eksisterende tiltag, vores svar blev sammen med Naturstyrelsens rubriceret som "blandet". I omkostningsfordelingen vil vi stadig gå ud fra at den økonomiske værdi af vores grund er sat til 0, medens sommerhusejerne har helt andre økonomiske værdier at beskytte. Yderligere hæfter vi os ved at langt de fleste lodsejere langs Dybesø ikke vil medvirke til sikring af Dybesøtangen.

Kystdirektoratets svar tilgik først kommunen i juni, og anbefalede generelt en helhedsløsning, jvf. løsning 3. M.h.t. løsning 1 fandt styrelsen at stenkastningen og de sammensunkne bølgebrydere bør repareres, men fandt ikke at bølgebryderne burde forhøjes, men at sand- og ralfordring foran stenkastningen er vigtig. Kystdirektoratet vil ikke tillade yderligere forstærkning ved de to sommerhuse ved Flyndersø-kysten. Et beskyttende fløjdige bag Flyndersø anbefales, ligesom betydelig ralfordring på strandområdet ved Flyndersø.

Byrådet besluttede i juni 2015, at projektet fremmes, at styregruppen kan arbejde videre med løsning 1 og 2 med mulighed for at inddrage Kattegat Strandvej 33 (det vestligste hus), at bidragspligten skal afspejle den økonomiske værdi for de berørte ejendomme, og at kommunen midlertidigt betaler op til 0,5 mill.kr. til projektudarbejdelse, og stiller kommunegaranti for op til 5 mill.kr., men at der ikke er grundlag for kommunens partsdeltagelse via medfinansiering. Kommunens anbefaling er i modstrid med Kystdirektoratets anbefalinger. Kommunen modtog Kystdirektoratets brev efter den administrative indstilling, men før udvalgs møderne. Hvad der præcis skal ske ved Flyndersø er derfor ikke helt klart.

Kystsikring ved Isefjord-kysten syd for Rørvig Havn

Efter Bodil stormen og skader på flere huse langs Fjordstien indsendte en privat initiativgruppe i oktober 2014 en anmodning til kommunen om etablering af et 1,1 kilometer langt dige langs fjordstien mellem

Rørvig Havn og Rørvig Mølle til beskyttelse af ca. 70 ejendomme, baseret på en betonvæg i L-profil overdækket med jord i ca 1 meters højde på vandsiden af stien.

Kommunen udsendte forslaget i høring i februar 2015. Ud af de 20 modtagne svar var 7 for, 1 neutral, 12 imod. De 5 lodsejere i initiativgruppen havde ikke indgivet svar. Kystdirektoratet svarede at man ikke ville godkende L-profilet, et jorddige alene ville være nok. Endvidere anbefalede man at diget lå tilbagetrukket fra kysten så langt som muligt, hvor bølgeanslagspåvirkningen er mindre, og hvor digehøjden kan reduceres og konstruktionen kan gøres mindre, dvs. på landsiden af stien eller kombineret med selve stien. Såvel kystdirektoratet som kommunens naturforvaltning pegede på at strandengen er fuldt naturbeskyttet, og naturforvaltningen påpegede at dette hensyn betyder at diget skal opføres på landsiden eller under stien.

Byrådet besluttede i maj 2015, at projektet fremmes, således at arbejdsgruppen kan arbejde videre med en løsning, hvor diget etableres i eller vest for stien, at kommunen midlertidigt betaler op til 0,5 mill.kr. til projektudarbejdelse og stiller garanti for op til 4,5 mill.kr. Foreningen vil ikke foretage sig noget så længe projektet ikke påvirker det fredede strandengsareal.

Vi har indhentet tal fra Stormrådet om erstatningssager efter Bodil i Rørvig. Der er ydet erstatninger til 36 ejendomme for gennemsnitligt 268 tkr. i alt 9,65 mill.kr, skønsmæssigt med lidt over 60% til Isefjordssiden og lidt under 40% til Kattegatsiden.

Naturpleje Højsandet

Rørvig Foreningsråd besluttede i 2014 på vores initiativ at anvende nogle overskydende midler salg af Rørvig-plakaten på retablering af udsigten ved Højsandet. Rørvig By og Land udformede i juli 2014 projektbeskrivelsen som omfattede et udvalgt område på ca 0,6 ha lidt vest for Henrik Petersen Vænge. Projektet fik støtte fra de to lodsejere, Naturstyrelsen Vestsjælland og en privat lodsejer Kurt Johansen, som ejer det berørte areal neden for Højsandet, ligeledes fra Odsherred Kommune og Fredningsnævnet. Naturstyrelsen stod for rydningen, som blev gennemført i vinter af en lokal entreprenør i Rørvig. Forinden havde styrelsen og lodejeren i fælleskab udpeget solitære træer som ikke skulle fældes. De fleste af disse træer er løvtræer, med et par enkelte fyrretræer på skrænten. Som altid kan rydningen det første år efterlade et bart indtryk, som hurtigt ændres, og vi har da også helt overvejende kun mødt positive tilkendegivelser over resultatet, hvor Højsandets oprindelige fremtoning er kommet frem.

Nye Bænke på Højsandet, Solfaldshøj og Dybesøtangen

Projektet omfattede også opsætning af en ny bænk, og vores forening har nu efter aftale med Naturstyrelsen besluttet at bekoste en erstatning af de øvrige bænke på Højsandet med nye naturvenlige bænke udført af Naturstyrelsen Nordjylland, tillige med bænke på vores egne arealer ved Dybesøtangen og Solfaldshøj. Bænkene vil blive udskiftet i løbet af sensommeren.

Stiprojekt og nyt Rørvig-kort

Vi har i vinter besluttet at udarbejde et lokalt kort for Rørvig-halvøen, som tidligere fandtes da Nykøbing-Rørvig Kommune og turistkontoret var myndighed for området. I forbindelse med Landliggerforeningens nedlæggelse og overdragelse af midler til vores forening besluttede Landliggerforeningen af 20.000 kr af midlerne skulle anvendes til et sådant kort. Vi kan anvende grundmateriale fra Geodatastyrelsen og indføre en vej- og stifortegnelse samt andre nyttige naturrelevante oplysninger. Vi arbejder videre med projektet i den kommende vinter.